

sećanje na predmet

bela balint

1. PREDMETI

uzajamnost osnove i predmeta,
bez atributa, time što je određljiv
predmet se ipak
izdvaja iz osnove, u očima
posmatrača celina
uvek ima prednost,
nasuprot detalju.
veličina-oblik-pravac kretanja, ovako
prinudno smeštene u prostor,
predmete
možemo lako posedovati.

4. BEŽIVOTAN

stvari i
pojmovi su dati, naša pristrasnost
unapred isključuje
ravnodušnost, oseti deluju
određljivo u vremenu, nevezano u prostoru.
osećanja su uvek
aktuuelni (i kada ih se sećamo,
novo ih preživljavamo).
ali svojom objektivnošću
da l' je predmet sposoban za sve to.

5. ODRAZ PREDMETA

zasnovan na
paralelama, suprotnostima, evocirani
predmet neizostavno
povlači za sobom prostor,
vreme, uzalud bismo
nastojali da izbrišemo
čak i nepoželjne uzajamne veze.

6. SEĆANJE NA PREDMET

kôdovi, poput sitnih
brazda urezaju se u
sećanje, spremnik je
spretno sazdan,
prividno je
nepotpunij, čim misao naredi, -
iz skupa podataka jedva preinačen,
ali u suštini nepronjenjen,
ubrzo se pojavljuje
predmet.

10. BESPREDMETAN

ni prostora, ni vremena,
u najboljem slučaju, tek neka mogućnost.

10. BEZPREDMETAN

uzalud bismo spoznali
problem,
uzalud bismo postavljujući
hipoteze tragali
za rešenjem, izlišne su i
eventualne pouke, zakasnili smo.

S mađarskog preveo
Arpad Vicko

pesničke sekvence olimpiu baloš

Za stolom
moja uniforma, tišina.
Pijem kafu,
čitam novine,
srušio se avion,
rat uzima maha,
eksplodirala jedna bomba
ispred američke ambasade.
Oglasili,
obuzima me dosada,
ništa zanimljivo,
ustajem,
zajedno s mojom starom navikom.
Šetam,
na ulici je sedam i deset,
u osam ulazim u krevet i vodim ljubav.
Ugasila se još jedna sijalica.

* * *

Dobro jutro,
Zovem te po imenu,
Idem na pijacu,
Kupujem novine,
okrećem jedan telefonski broj.
Zdravo drugar,
u devet kod spomenika,
sigurno dolazim,
švajcarski sat,
moj drugar.
Promašio je vreme.
slučajno.
Okreće jedan broj,
krpim košulju
Da, stoji,
sve je u redu,
u devet kod spomenika,
švajcarski sat?
Moj drugar i ja.

* * *

Zabrljaš si,
Pio si previše,
Galamiš,
Raspravljaš se s konobarom.
Uhvatio te je za kragnu
i izbacio napolje,
Buniš se.
Čitaš:
»Lica u pijanom stanju ne služimo«
Šta, ja pijan?
Ponovo se buniš
Psuješ,
lupaš se po glavi
Brojiš pare
tek je deseti.

* * *

Reklame,
Neon,
Bioskopi,
Klaudija Kardinale,
Laura Antoneli,
Farmerice ti dobro stope,
italijanska košulja,
Poslastičarnica,
Limunada na slamku.
Čekaš bus
Brojiš sitniš,
Trebas dva dinara
do stanice.
Tamo putnici,
mangupi, gospoda, drugovi,
gospode, gospodice, mačke,
žene.
Na peti peron stiže
autobus.
Otišao je
Ostao si
Čekaš da osvane.

S rumunskog prevela Ileana Ursu

donator pal bender

MOĆ

U roku od pola sata, možda
i manje,
lopta je pet puta udarila
u prozor.
Srećom, trula, izderana žičana mreža
ublažavala je udarce taman
koliko treba: staklo je ostalo čitavo.
Kao što obično biva u takvim prilikama
razjurio sam decu... naravno: koliko puta
su i mene — isto tako
i šta sad — da ih pozovem nazad?
Da im se pridružim? — ne trebam ja njima.

Mogu jedino da se nadam da će mi oprostiti.

PERSPEKTIVA, ZLATNI PRESEK I OPSTA MESTA

Zbog udaljenosti kada već jedva čuješ
usklik ne postaje šaputanje.
I kada ti šapče na uho, čuješ sto puta bolje
to ipak nije vika.
Na taj način uzdah može biti glasniji od
krika.

Mada ipak nije baš tako.
Takav je sluh, ali i vid je takav.
Odnosno: oni su i ovakvi, i onakvi.
Ovako se sećamo i vrućeg tela u zagrljaju.
Jedino što samo sebe dodirujemo uzaludno
jer ne možemo da budemo i onaj koji dotiče
i onaj kojeg dotiču.
S druge strane: mi smo uvek na licu mesta.
Ne udaljavamo se nikad ni od čega a
istovremeno
primičemo se neprestano nečemu

o cijem prostiranju u prostoru jedva da
imamo
neke sasvim blede, nesigurne predstave.

ZIMOVNIK

Zavučeš se pod neku kapiju ili se skloniš
pod nadstrešnicu kioska
u zavetrini da kažeš:
— Eto zimovnika!
Sve oko je smrznuto
a u tebi miraz popušta.
Rečima govorиш
rečima govorиш čak i samome sebi.

ZUJI U MENI, BRUJI, KOPRCA

Onaj tren pri hvatanju muve
kad ni ne slutiš
jesi li je ulovio
ili je odletela mimo tvoje šake.
Mogao bi već da otvorиш svoju nezgrapnu
dušu.

Da je ne smrviš, da je ne ispustiš!

Zar isto tako uzimati sve drugo?

KRATKA PESMA, PRASTARA

Na bivola, uklesanog u stenu.
Ležerske zrake naših znanja i kvazi-znanja.

Raskrvavljujemo njegovu stenovitu kožu.

Težimo da mu usporimo trk.
I da ga sustignemo.

Da u mrtvoj trci
dotaknemo
ciljnu ravlinu.

Hej, ljudi!

SVEDOK NAŠEG VREMENA

A i dosta vremena je prošlo od tada.
Slab izgovor. Sećam se
uglavnom, o čemu se razgovaralo.
Ali šta je ko tačno rekao
teško da bi sad mogao ponoviti.
Zašto, pitaš, kad znam
ko je govorio pametno
a ko trabunja gluposti.
Mora da sam ipak pažljivo slušao.

DONATOR

Spremno je ponudio
mršavu ruku i propale bubrege
zlo srce, razroko oko
čopavu nogu, crvotočne zube.
Zameniše naše prave udove krvima.
Vešto su ugradili u nas
njegove neispravne organe. Žrtvovao se za
da bi on ostao
a mi prestali.

preveo s madarskog
Arpad Vicko

vodena prašina

zlatko benka

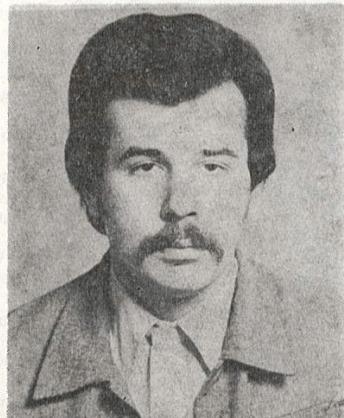
1.

Izmiče ta reč
Desni dlan je ispružen
prema očima oblaka
Prema njenom licu
na obali

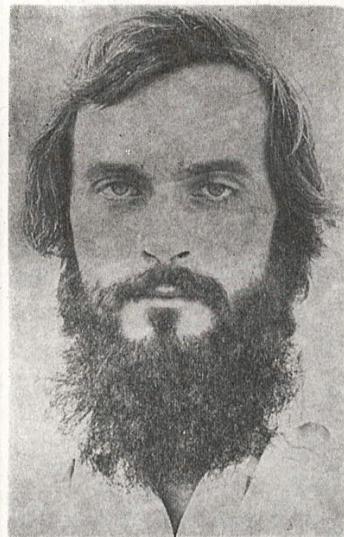
Kao pukotina tela
Po vodenoj srži
reč ribara klizi
sa ulovom

BELA BALINT (BALINT BELA) rođen je 1952. u Miloševu. Studira medicinu u Novom Sadu. Objavio zbirku pesama Bez traga (Nyomtalan), »Forum«, Novi Sad 1977. Živi u Novom Sadu.

OLIMPIU BALOS rođen je 1950. u Begejima, kod Zrenjanina. Novinar je u Radio-televiziji Novi Sad. Ima dve zbirke pesama na rumunskom u izdanju izdavačke kuće »Libertatea« u Pančevu: Lebada de bronz (Bronzani labud), 1972. i A lacrimat o fresca (Plać jedne freske), 1977.

PAL BENDER (BÖNDÖR PÁL) rođen je 1947. u Novom Sadu. Radi kao službenik u Novom Sadu. Objavio je u izdanju »Forum«, Novi Sad, knjige pesama Biće kiše (Eső lesz), 1970., Kras (Karszt), 1974., Kravata slika (Vérkép), 1978. i Pesme Versek (dvojezično izdanje), »Narodna knjiga«, Beograd, 1978.

ZLATKO BENKA rođen je 1951. u Lalicu. Gimnaziju je završio u Odžacima. Studirao je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Radio je kao urednik u »Indeksu« i kao saradnik Radio-televizije Novi Sad. Novinar je u Informativnom centru u Odžacima. Izdao je zbirke pesama Demon ali gde, Novi Sad 1973. i Vodny prach (Vodena prašina), »Obzor«, Novi Sad 1978.

Ostaće ožiljak
Rzanje konja
i glasovi jahača
koji se sunovraćuju
u vrata vremena
Pred onjušenu stražu pada
trun

Ubica izleće iz vode
Iz pepela
Za jutarnje rose
pijucka iz ljske ruže
dana

2.

U mojoj naručju spavaš
Krhka kao nenapisani stih
Ipak, čija li si zemlja
na izvoristima voda
Ko je ostavio boru
na tvome čelu

Svitanje je beli tabak hartije
na luku neba
Ogledamo se u njemu
Prijatelji apokalipse
Plemena kanibala
i baštovani

Ubiće te sedma sablja
Ostaću sam Pevaču
kao
klepsidra
Sa mnom i morske oči
u brdimu

3.

Opiću vas vinom Prepredenjaci
Pevačete mi onu staru pesmu
usukanu iz krvave kiše Iz divljih reči
oprežno niče proleće u cvet
Niske kuće i ležaji
proterali su ljudi daleko od ognjišta
Žene mažu suve usne salom muškarca
i pričom iz ružičastih knjiga

Opiću vas vinom Prepredenjaci
Već stoleća izbacujem reči
Da bi ljudi ostali sa druge strane
bosom nogom na pragu nove kuće
Boli me vетар
Boli me ta razgranata rečenica
koja govori o njenim žilama
i scđenim
na jastuke od senke i krvi

Tvoje svetlosno lice Tvoji prsti
crtaju zelene reči o uzrocima
i istinama
na paralelama vodnog sna

4.

Upitajte ljude iz provincije
kako sazревa proleće trešnja
Tamo plamti istorija Kiše Svatovi se
pišu desnom rukom
Leva je za svlačenje
oklopova bolova iz srca
Tamo rđa prvi devojački medaljon

I istorija
I drobljenje zemlje
I živi zavežljaj crnkinje
I ti meni bliska
I pesnikova družina
I sve što diše mirisom vode
U znaku dana
izručujemo u hleb

Posegli smo za čistom verom
nezamršenom našim senkama

5.

Danas je grad bio prepun mušica lutalica
koje zatamnjuju prozore
Prsti koji su tebi udahli život
udahli su i njima

Zvezda je završila svoju putanju
Sada će doći i pod moj prozor
Daću joj semenje
da dosadi dryored

Tako padamo

6.

Možda u praskozorju
crna zver luta selom
Luta i kamom
dotiče spavače
Hvali
crni zanat čelika

Još dugo treba ostati budan
nad glavom reči
Razmišljati o tuzi
reči bez čeljusti
Spijati vinom
prepredenjake

Sa slovačkog preveo J. Klačik